

Ένταξη παιδιών προσφύγων μέσω της προσχολικής αγωγής

Δρ. Παπαδημητρίου Άρτεμις Σ.Ε.Ε ΠΕ60
ΠΕΚΕΣ Θεσσαλίας
23-12-2020

Ένταξη των παιδιών προσφύγων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα

Είμαστε όλοι/ες αναγκασμένοι/ες να ζούμε σ' ένα σύμπαν που δε μοιάζει σε τίποτα με τον τόπο από τον οποίο καταγόμαστε. Πρέπει να μάθουμε όλοι και όλες κι άλλες γλώσσες, άλλους τρόπους ομιλίας, άλλους κώδικες

Αμίν Μασαλούφ (1998). Οι φωνικές ταυτότητες

Γιατί πρέπει να πηγαίνουν τα προσφυγόπουλα στο σχολείο;

- **Γιατί είναι συνταγματική μας υποχρέωση**

Το δικαίωμα στην εκπαίδευση είναι βασικό ανθρώπινο δικαίωμα, το οποίο σέβεται και προστατεύει το ελληνικό κράτος.

Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση και στη μόρφωση και, πολύ περισσότερο, κάθε παιδί αιτούντος άσυλο, σύμφωνα με τους κανονισμούς του ευρωπαϊκού, αλλά και του διεθνούς δικαίου.

- **Γιατί κερδίζουμε ως κοινωνία**

«Το πολύχρωμο σχολείο διαμορφώνει πιο έξυπνους και κοινωνικά επιδέξιους μαθητές»

Τι μπορεί να προσφέρει το σχολείο;

- Σταθερή σχέση με κάποιον σημαντικό ενήλικο (πχ. εκπαιδευτικό)
- Ανοικτό, υποστηρικτικό εκπαιδευτικό περιβάλλον
- Δεκτικότητα σχολείου απέναντι στις οικογένειες
- Σεβασμός & ανάδειξη πολιτισμικής ποικιλομορφίας
- Δημιουργία συνεργατικών/φιλικών σχέσεων & εμπιστοσύνης
- Ενεργοποίηση ελπίδας & προοπτικής στο νέο περιβάλλον

Γιατί είναι σημαντικό το νηπιαγωγείο;

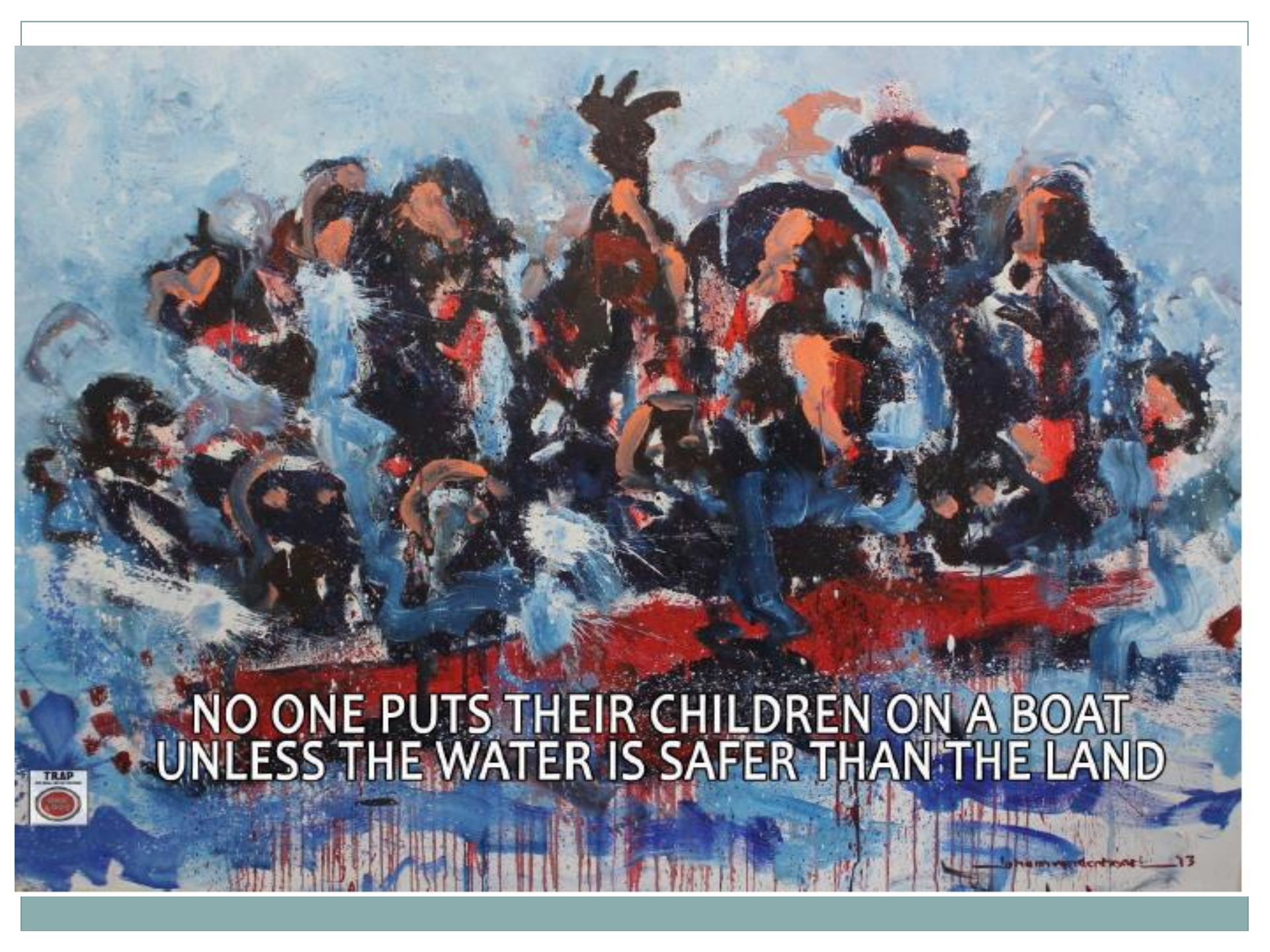
- Η πρώτη σχέση με την έννοια του σχολείου
- Η σύνδεση με την κοινωνία υποδοχής
- Η επιστροφή στη παιδική ηλικία
- Εξοικείωση με την γλώσσα/Γραμματισμός
- Γονείς και σχολείο

Ποιές είναι οι δυσκολίες αντιμετωπίζουν;

- Παιδιά που δεν είναι εξοικειωμένα με το σχολείο άρα χρειάζεται οικοδόμηση ενός πλαισίου ασφάλειας και εμπιστοσύνης
- Γονείς με άλλες πολιτισμικές συνήθειες και άλλη αντίληψη για τη γνώση και την υποχρεωτικότητα του σχολείου
- Οικογένειες τραυματισμένες από το πόλεμο και τη μετάβαση σε μια άλλη συνθήκη ζωής: πρόσφυγες
- Αδυναμία τους να προσαρμοστούν στους κανόνες λειτουργίας του σχολείου.
- Λίγη εμπειρία από το σχολικό χώρο και τους κανόνες που επιβάλλονται.
- Επιπλέον, η έλλειψη ή ο μικρός αριθμός παιδοψυχολόγων στα σχολεία δεν τους βοηθά να ξεπεράσουν τις αρνητικές μνήμες που έχουν από τον πόλεμο που βίωσαν στην πατρίδα τους.

Παιδιά με τραύμα

NO ONE PUTS THEIR CHILDREN ON A BOAT
UNLESS THE WATER IS SAFER THAN THE LAND

Δυσκολίες προσαρμογής

Άλλες δυσκολίες

- Δυσκολίες επικοινωνίας: γλώσσα/ες
- Δυσκολία να μπουν όρια και να λειτουργήσει η τάξη:
- -ως χώρος υποδοχής και όχι χώρος πειθαρχίας
- -ως χώρος ανάπτυξης της δημιουργικότητας και όχι ως χώρος καταναγκασμού

Παιδαγωγικοί στόχοι

- Να αγαπήσουν το σχολείο
- Να νοιώσουν ασφαλή
- Να νοιώσουν εμπιστοσύνη
- Να ενδυναμωθούν
- Να δημιουργηθούν οι πρώτες «σκαλωσιές» για την οικοδόμηση της γνώσης

Πώς πρέπει να διδάσκουμε;

- Απλά πράγματα
- Δεν εφευρίσκουμε τον τροχό
- Η «προίκα» του κάθε παιδιού (δεχόμαστε αυτά που μας φέρνουν οι μαθητές και οι μαθήτριάς μας στην τάξη)
- Δεν χρειάζονται καινοτομίες, χρειάζεται επιμονή, σταθερότητα.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού

- Οι εκπαιδευτικοί βρίσκονται μπροστά στην πρόκληση να διδάξουν σε μαθητές που διαφέρουν τόσο γλωσσικά όσο και πολιτισμικά.

Είναι διαφορετικό ένα νηπιαγωγείο σε ένα κέντρο φιλοξενίας και γιατί;

- Διαφορετικό πλαίσιο
- Ανάγκη για κατανόηση του πλαισίου: ο ρόλος των ΣΕΠ/Διαμεσολάβηση και συνέργεια/κοινότητα μάθησης
- Η «κοινωνία» του κέντρου φιλοξενίας- Η κοινωνία έξω από το κέντρο φιλοξενίας
- Τα βιώματα των παιδιών και τα δικά μας
- Η ευκαιρία του Ανοιχτού Αναλυτικού Προγράμματος

Το μυαλό δεν είναι δοχείο που πρέπει να το γεμίσουμε, αλλά φωτιά που πρέπει να την ανάψουμε.
Πλούταρχος

Δραστηριότητες με τα παιδιά

- Πρωταρχικό μέλημα η προσωπική και η κοινωνική ανάπτυξη
- Κούκλες -κουκλοθέατρο
- Μουσική (έννοιες)
- Έργα τέχνης
- Εικόνες
- Δράσεις με γονείς
- Γωνιές, μαγαζάκι, μεταμπίεσης,
- Αναγνώσεις παραμυθιών
- Επιδαπέδια παιχνίδια
- Ομαδικές κατασκευές
- Μουσική/κίνηση/σταδιακή ενσωμάτωση κανόνων/συνεργατική μάθηση
- Χρώματα, δακτυλομπογιές, σχήματα, υλικά από τη φύση

Χειροτεχνία και Θέατρο

- Τα παιδιά νιώθουν και καταλαβαίνουν καλύτερα μέσα από εμπειρίες της τέχνης (Wright, 2003)
- Το θέατρο/η δραματοποίηση βοηθά τα παιδιά να εκφράζονται και να βιώνουν τη γλώσσα
- Επιλέξτε κείμενα ενδιαφέροντα και αφηγηθείτε τα υιοθετώντας τεχνικές δραματοποίησης κειμένων. Εμπλουτίστε την αφήγηση με χειρονομίες, κίνηση σώματος και κατάλληλες εκφράσεις προσώπου που δείχνουν λύπη, φόβο, χαρά, απορία, έκπληξη κτλ.
- Ένα καλό παράδειγμα υπάρχει στο <http://www.youtube.com/watch?v=UKZH-ayWLWs> όπου η δραματοποίηση εφαρμόζεται στην αφήγηση ενός παραμυθιού στα ελληνικά.

Συλλογική ζωγραφική καιρικών φαινομένων
Από τα μαθήματα του Προγράμματος Διδασκαλίας της Ελληνικής σε Πρόσφυγες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
(Εκπαιδευτρίες: Κ. Κρεμμύδα, Χ. Μάντη)

Ιστορίες, Τραγούδια και ρίμες

- Οι ιστορίες επιτρέπουν στα παιδιά να εστιάζουν στο νόημα, όχι στη δομή
- Η χρήση ιστοριών επιτρέπει ευελιξία και προωθεί την πολυαισθητηριακή προσέγγιση (χρήση όλων των αισθήσεων) αφού μπορεί να συνδυαστεί με χειροτεχνίες, κατασκευές, παιχνίδια και τραγούδια.
- Οι ιστορίες εξυπηρετούν όχι μόνο γλωσσικούς αλλά και παιδαγωγικούς στόχους μεταφέροντας αξίες!!!!
- Τα τραγούδια και ρίμες είναι πλούσια πηγή λεξιλογίου που δημιουργεί ευχέρεια στη γλώσσα

Παιχνίδια γνωριμίας

- Dmitri Shostakovich - Waltz No. 2
- Μάνος Χατζιδάκις - Το βαλς των χαμένων ονείρων
- Little popular waltz (Λαϊκό βαλσάκι) - Notis Mavroudis & Panagiotis Margaritis
- Yann Tiersen - Les Jours Tristes

Η τεχνολογία στο νηπιαγωγείο

- Σημαντικό κομμάτι της ζωής των νηπίων αποτελεί ο ψηφιακός γραμματισμός
- Αφορά τον αναδυόμενο γραμματισμό που προκύπτει από τη χρήση των ψηφιακών και ηλεκτρονικών μέσων, των εφαρμογών του Η/Υ, κινητών και tablets, όπως οι ΤΠΕ (Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Τεχνολογίας)

Αναζητούμε διαδραστικά και όχι παθητικά παιχνίδια στον υπολογιστή και **παίζουμε ΜΑΖΙ με τα παιδιά..**

Δείτε :

- Εκπαιδευτική τηλεόραση
<http://www.edutv.gr/index.php/glossa-logot>
Ένα γράμμα μια ιστορία
- <https://www.youtube.com/watch?v=d60yvZ0FU5s>

Πριν την τηλεδιάσκεψη

Ζητάμε (μέσω διερμηνέων) από τους γονείς να έχουν κάποια υλικά (χαρτί Α4, χρώματα, ψαλίδια, καλαμάκια, διαφημιστικά έντυπα κ.λ.π)

Καθημερινές ρουτίνες

- ❖ Κάνουμε το ημερολόγιό μας. Μπορούμε να έχουμε ετοιμάσει σε ένα έγγραφο word την ημερομηνία και να την διαβάσουμε στα παιδιά(share) ή ακόμα και να την έχουμε γράψει σε ένα λευκό χαρτί που έχουμε κολλήσει πίσω μας στον τοίχο
- ❖ Ζητάμε από τους μαθητές να γράψουν στον λευκό πίνακα (share-new whiteboard) ή ακόμα και σε χαρτί που θα έχουν μπροστά τους τον αριθμό της ημερομηνίας ή το γράμμα από το οποίο αρχίζει η ημέρα ή και ο μήνας.

Εικονική τάξη

- ❖ Στην σύγχρονη μπορούμε να φτιάξουμε την εικονική μας τάξη, μπορούμε να φωτογραφίσουμε το ταμπλό της φυσικής μας τάξης και με το thinglink να δημιουργήσουμε διάφορους συνδέσμους για παιχνίδια στο learning apps σχετικά με καιρό ημερομηνία κλπ

Ανάλογα με τον καιρό βάζουμε και την αντίστοιχη εικόνα

Κουκλοθέατρο

Κούκλες και από τη δική τους πατρίδα

Η κούκλα ως παιδαγωγικό εργαλείο

- Προάγει την επικοινωνία
- Τα εσωστρεφή παιδιά «ξεκλειδώνουν» όταν επικοινωνούν με την κούκλα
- Η χρήση της κούκλας χαλαρώνει και ευαισθητοποιεί τα παιδιά.
- Τα βοηθά να νιώσουν ασφάλεια στην επικοινωνία ενώ δεν φοβούνται να κάνουν λάθος «όταν έχουν την κούκλα στο χέρι»

Η κούκλα ως παιδαγωγικό εργαλείο

- Ενισχύει τη συνεργασία και την ένταξη/ενσωμάτωση στην ομάδα
- Βοηθά τα παιδιά να δουν με άλλα μάτια και να κατανοήσουν καλύτερα μια κατάσταση (Dimitriadi, 2015, Remer & Tzurriel , 2015· Simon et al., 2008, Λενακάκης& Χρίστου, 2017)
- Η κούκλα προσωπικότητας μοιάζει με τα παιδιά, αντανακλά τα χαρακτηριστικά τους και έχει όπως και αυτά τη δική της προσωπική ιστορία (τόπος καταγωγής, προέλευση, γλώσσα, οικογένεια, ενδιαφέροντα, ανάγκες κτλ δεν είναι η κούκλα των παιδιών αλλά του/της εκπαιδευτικού.
- Βοηθά τα παιδιά να εισέρθουν στην κατάσταση, να νιώσουν και να εξερευνήσουν, δίχως να χρειαστεί να βιώσουν άμεσα.

Τι μπορούμε να κάνουμε την ώρα της σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

- Να παίζουμε μια μικρή παράσταση κουκλοθέατρου!!!!!!

- Βάζουμε τα παιδιά στη θέση παρουσιαστή!!!!!!Θα εκπλαγείτε !!!!!!

Ενδεικτικά

Μουσική - Μουσικά όργανα -βίντεο (έννοιες)

- [Afghan Song for children ALEFBA ALPHABET.mp4](#)
- [I Love School, Dari.mp4](#)
- [Afghan song for Children Admak Barfi.mp4](#)
- [Hala Al Turk - Happy Happy #. هابی هابی. الترك](#) mp4
- [persian songs for kids \(mehmoon\). مهمونی](#) mp4
- <https://www.youtube.com/watch?v=WQJhuAfVTqo>

Ευαισθητοποίηση

(Η Ειρήνη -η ιστορία ενός μικρού πρόσφυγα)

- [«Η Μαλάκ και η βάρκα: Το ταξίδι από τη Συρία», ένα συγκινητικό animation της Unicef για τους μικρούς πρόσφυγες, τα παιδιά - πρόσφυγες.](#)

Τραγούδια

«Κεφάλι, ώμοι, γόνατα και πόδια»:

<https://www.youtube.com/watch?v=Iy24oFrHqj0>

«Χαρωπά τα δυο μου χέρια τα χτυπώ»:

<https://www.youtube.com/watch?v=jfelRNzTEQo>

«Χόκι Πόκι»: https://www.youtube.com/watch?v=P7kyL1H_IUE

«Τα χεράκια δεξιά»: <https://www.youtube.com/watch?v=etveMOpc8P0>

ΤΑ ΖΩΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ

«Τραγουδάμε για το 4 και τα ζωάκια»:

https://www.youtube.com/watch?v=HRoIOA_a0jk

«Όταν θα πάω κυρά μου στο παζάρι»:

<https://www.youtube.com/watch?v=pcH4C0SzhKY>

«Η γίδα»: <https://www.youtube.com/watch?v=h0v7JAdxRlw>

«Τα 5 παπάκια»: https://www.youtube.com/watch?v=w2tsE_wScnE

Κινητικά παιχνίδια

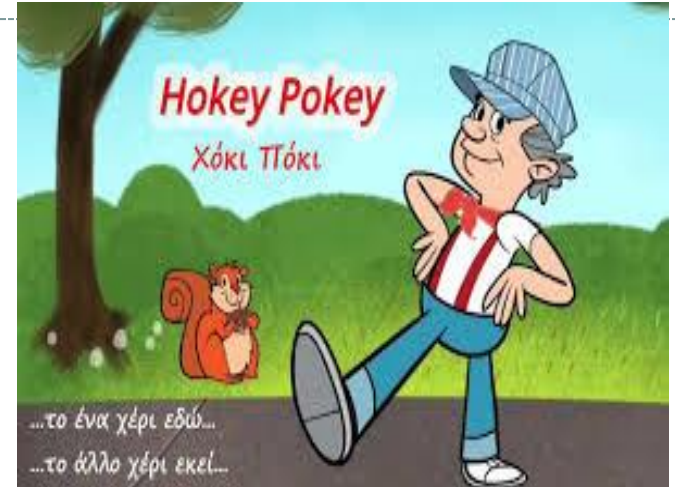
Ο Σάιμον λέει..

χοκυ ποκυ

κεφάλι ώμοι

αραμ σαμ σαμ

ακούμε τα αγαπημένα μας τραγούδια και χορεύουμε

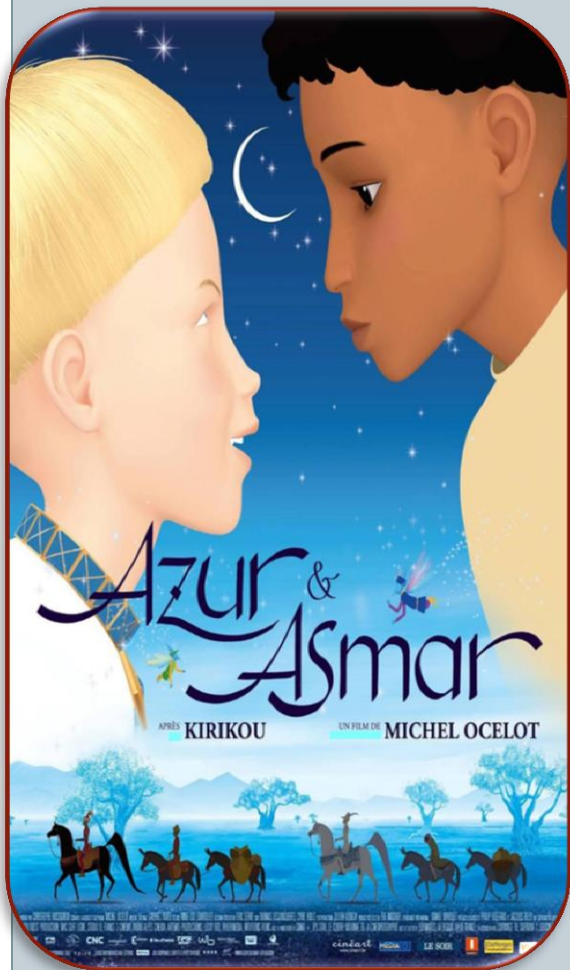

❖ Παιχνίδια και μουσικές

https://paixnidi-kinisi-xara-synergasia.blogspot.com/2020/03/blog-post_20.html?fbclid=IwARo_UfCRTLK4FNz-43zcuvwlb8envBYEy7tD339UKihVcAmFygIJ3KzBefxM

https://nipiablog.blogspot.com/2020/11/10.html?fbclid=IwAR2VUpSnp9h6Dil9mdvWmVzi1w_rOSy887I9dhP6Xjax5CmtwvI_LuACD9o

Κινούμενα σχέδια - ταινίες

Ταινία κινουμένων σχεδίων γαλλικής παραγωγής (2006) με τίτλο Αζούρ και Ασμάρ του Μ. Ocelot για την προσέγγιση των διαπολιτισμικών πολυγραμματισμών με τη χρήση κινηματογραφικής ταινίας,

https://www.youtube.com/watch?time_continue=2&v=9M1Lej5xGJU&feature=emb_title

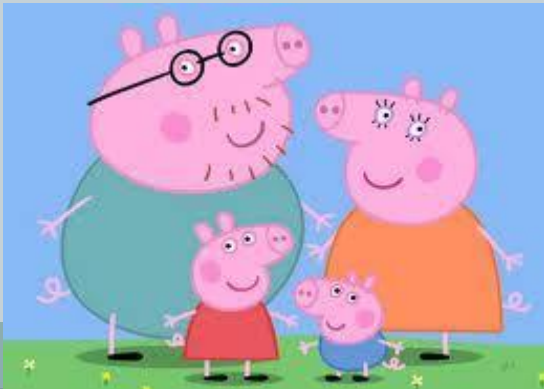
Προσέγγιση παραμυθιού στα Ελληνικά

<https://www.greekcomics.gr/forums/index.php?/topic/7434-azur-et-asmar-%CE%B1%CE%B6%CE%BF%CF%8D%CF%81-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B1%CF%83%CE%BC%CE%AC%CF%81-2006/>

Κινούμενα σχέδια και γλώσσα

- Τα παιδιά πάνω από την ηλικία των 22 μηνών μπορούν να μαθαίνουν νέες λέξεις, ακόμη και από την απλή τους έκθεση σε βίντεο (Krcmar κ.ά., 2007 σε Krcmar , 2011)
- Τα παιδιά μπορούν να αναγνωρίσουν πολλές από τις λέξεις στις οποίες εκτίθενται σε κινούμενα σχέδια, ακόμη και αν τις ακούν μόνο μία φορά (Αλεξίου, 2015).
- Ιδιαίτερως αγαπητή και κατάλληλη η σειρά «Πέππα το γουρουνάκι»
- Δημιουργείται φυσική, έμμεση και υποσυνείδητη έκθεση στη γλώσσα.

Μεθοδολογικές προσεγγίσεις

Αξιοποιούνται μεθοδολογικές προσεγγίσεις που σχετίζονται με την εκμάθηση άλλων γλωσσών και αφορούν τις εξής:

- α) **η Ολική Σωματική Αντίδραση** (Total Physical Response)
- (β) **η Λεξική Προσέγγιση** (Lexical Approach)
- (γ) **η Δραστηριοκεντρική Μέθοδος** (Task-based Learning)
- (δ) **η Εκμάθηση με βάση το Περιεχόμενο** (Content based Education)

Ολική Σωματική Αντίδραση (Total Physical Response), Asher 1981

- Οι μαθητές ακούν και ακολουθούν εντολές και οδηγίες και ανταποκρίνονται αποκλειστικά μέσω σωματικών κινήσεων και δράσεων, π.χ. Σήκω επάνω, έλα εδώ, σήκωσε το χέρι
- Εστιάζει, λοιπόν, στην πρόσληψη και κατανόηση ενώ η παραγωγή λόγου αφορά τη σωματική αντίδραση (Αλεξίου, 2019).

Παραδείγματα

- Τραγούδια και παιχνίδια, στα οποία οι μαθητές «απαντούν» με κινήσεις σώματος π.χ το τραγούδι κεφάλι-χέρια-ώμοι κ.λ.π
- Ο διδάσκων δίνει οδηγίες στην προστακτική, π.χ. σήκω - κάθισε δείχνοντας το νόημα των όσων λέει με τις ανάλογες κινήσεις. Οι μαθητές μιμούνται σιωπηλά τις κινήσεις.
- Σταδιακά οι οδηγίες ο αποτελούνται από **περισσότερα ρήματα**, π.χ. σήκω - κάθισε - περπάτα - σταμάτα, **εκφέρονται με διαφορετική σειρά**, π.χ. κάθισε - περπάτα - σήκω κτλ. ο **εκφέρονται πιο γρήγορα, αλλάζουν ως προς ορισμένα μόνο στοιχεία**, π.χ. δείξε το παράθυρο - δείξε την πόρτα - δείξε τον πίνακα κτλ.

Ολική Σωματική Αντίδραση

Όταν εμπεδωθεί το νόημα μιας σειράς προτάσεων, ο διδάσκων προχωρά σε άλλη σειρά προτάσεων,

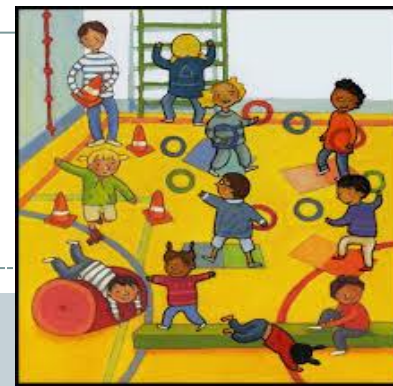
π.χ. πήγαινε στην πόρτα / στο παράθυρο / στον πίνακα...πιάστε το μολύβι σας/ τη μύτη σας/ το κεφάλι σας... κτλ.

Μπορούμε να **δείξουμε δημοτικούς ελληνικούς χορούς** π.χ. κάντε δύο βήματα μπρος/πίσω, αριστερά/δεξιά, κάντε μια στροφή, πιαστείτε σε κύκλο, ακολουθήστε τους υπόλοιπους κτλ. και να τους χορέψουμε με τους μαθητές στην τάξη ή ζητούμε από τους μαθητές να μας μάθουν χορούς από την πατρίδα τους.

Σύντομα βίντεο με διδασκαλία μέσω ΟΣΑ μπορείτε να δείτε στις παρακάτω διευθύνσεις

- <http://www.youtube.com/watch?v=QzG-oD59Ybw&feature=related>
- <http://www.youtube.com/watch?v=bkMQXFOqyQA&feature=related>

Η Λεξιλογική Προσέγγιση

- Η εκμάθηση λεξικών συστάδων επιτρέπει στα παιδιά να αναπτύξουν ευχέρεια στη χρήση της γλώσσας χωρίς να ανησυχούν για την ορθότητα των δομών.
- Το λεξιλόγιο πρέπει να παρουσιάζεται πάντοτε σε σχετικό πλαίσιο.
- Οι λεξικές συστάδες δεν διδάσκονται ρητά αλλά με συνεχή επανάληψη και ανακύκλωση μέσω των δημιουργικών δραστηριοτήτων
- Η χρήση, λοιπόν, των λεξικών συστάδων όπως χρησιμοποιείται στον προφορικό λόγο και η παιδαγωγική του αξιοποίηση είναι το σημείο εστίασης της προσέγγισης.

Παράδειγμα Λειτουργικό λεξιλόγιο

Ένα παράδειγμα αποτελεί η ανάγκη να πάει στην τουαλέτα! Επομένως, παρουσιάζονται σχετικές καρτέλες με εικόνες, καρτέλες με τις σχετικές λέξεις/φράσεις στα ελληνικά και αντίστοιχες καρτέλες με λέξεις/φράσεις στη γλώσσα τους (εάν είναι εφικτό)!!!!!! *

α) Τα παιδιά **αντιστοιχίζουν τις εικόνες με τις καρτέλες** των λέξεων-φράσεων στα ελληνικά. Κάνουν παντομίμα και επαναλαμβάνουν τις λέξεις-φράσεις.

β) **Ζωγραφίζουν το περιεχόμενο των λέξεων-φράσεων** και αντιστοιχίζουν με τις λέξεις-φράσεις στα ελληνικά. Κάνουν παντομίμα και επαναλαμβάνουν τις λέξεις-φράσεις.

γ) Κάθε φορά που θα προκύψει η ανάγκη τουαλέτας επαναλαμβάνεται η ρουτίνα στα ελληνικά.

Η Δραστηριοκεντρική Μέθοδος

- Η συνεργασία των μικρών μαθητών και η συμμετοχή τους σε δραστηριότητες αποσκοπούν σε κάποιο πραγματικό και από αποτέλεσμα (π.χ. η συμπλήρωση ενός παζλ, ένα ομαδικό παιχνίδι, η συνεργατική λύση ενός προβλήματος κ.λπ. Willis, 1996).
- Η έμφαση και πάλι δίνεται στο νόημα και στο περιεχόμενο, παρά στη δομική οργάνωση και μορφή της γλώσσας (Αλεξίου, 2019).

Παράδειγμα δραστηριότητας

- Σύνθεση ενός παραμυθιού με πολύ απλά λόγια
- Σειροθέτηση εικόνων για να πούμε μια ιστορία
- Επίλυση προβλήματος, συμπλήρωση παζλ, συμμετοχή σε κάποιο ομαδικό παιχνίδι, ανταλλαγή εμπειριών κ.λπ. (Willis, 1996).
- Το κοινό χαρακτηριστικό όλων αυτών των δραστηριοτήτων είναι ότι απαιτούν την εστίαση των μαθητών στο νόημα και το περιεχόμενο, παρά στη μορφή και/ή δομή της γλώσσας.

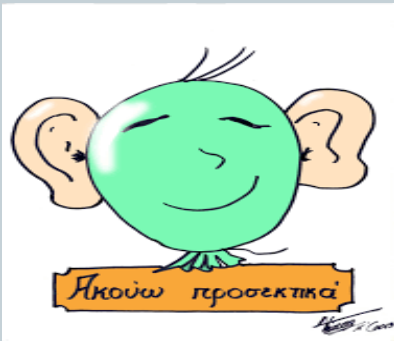
Εκμάθηση με βάση το Περιεχόμενο

- Εστιάζει στην εκμάθηση γλώσσας μέσω της διδασκαλίας αυθεντικού περιεχομένου (Richards & Rodgers, 2001).
- Δίνεται έμφαση στις επικοινωνιακές δεξιότητες των μαθητών, οι οποίοι χρησιμοποιούν τη γλώσσα για να παρουσιάσουν και να ανταλλάξουν πληροφορίες.
- Η ελληνική γλώσσα διδάσκεται ως δεύτερη γλώσσα σε αυτά τα παιδιά, καθώς και εκτός σχολικής τάξης η ελληνική είναι η γλώσσα της τοπικής κοινωνίας τους.
- Η μεθοδολογία CLIL μπορεί να βοηθήσει αυτά τα παιδιά να ενταχτούν ομαλότερα από τις Τάξεις Υποδοχής στις μικτές τάξεις των σχολικών μονάδων (Αλεξοπούλου κ.ά. 2014).

CLIL: Ολιστική Εκμάθηση Περιεχομένου και Γλώσσας (Ολ.Εκ.Πε.Γ.)

- Ακολουθεί τη σειρά ακούω-μιλώ-διαβάζω-γράφω με την οποία μαθαίνουμε και τη μητρική γλώσσα

Ακούω

Διαβάζω

Μιλώ

Γράφω

CLIL: Ολιστική Εκμάθηση Περιεχομένου και Γλώσσας (Ολ.Εκ.Πε.Γ.)

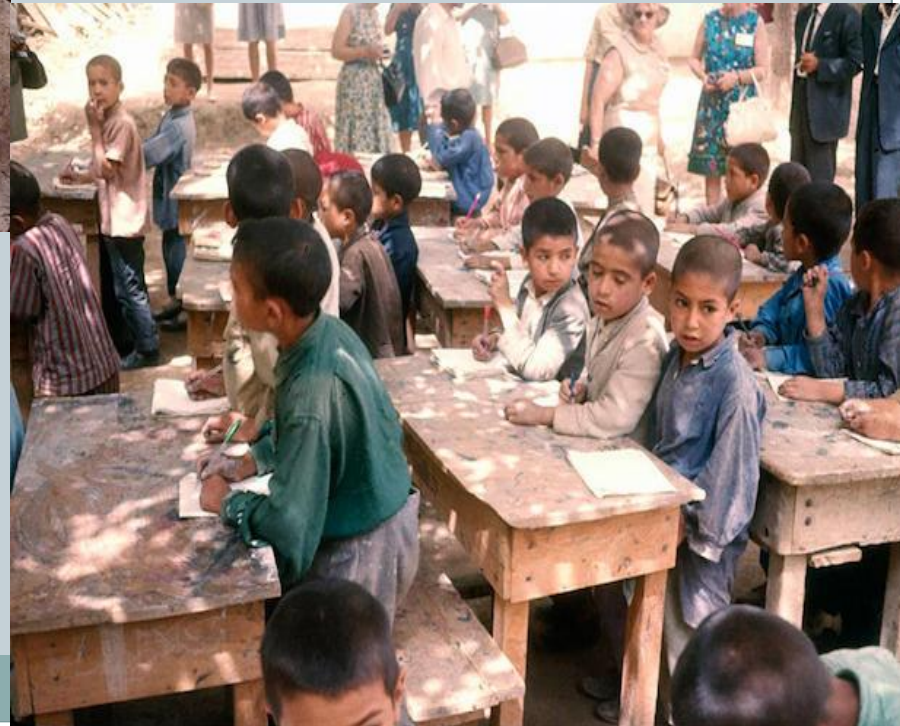
- Η διδασκαλία γίνεται ασφαλώς με παιγνιώδη τρόπο, (πολλά τραγούδια, παιχνίδια, ζωγραφική/σχέδιο, πολλή κίνηση στην τάξη (Ο.Σ.Α.), καλλιτεχνικές δραστηριότητες, χειροτεχνία και φυσικά projects (σχέδια εργασίας).
- Ο ρόλος της συχνότητας και της επανάληψης στη γλωσσική επεξεργασία και ανάπτυξη είναι εξαιρετικά σημαντικός (Ellis, 2002). Τα παιδιά προσπαθούν να «βγάλουν νόημα» και να βρουν μία λογική και έναν σκοπό σε ό,τι οι ενήλικες τους ζητούν να κάνουν. Πρέπει, λοιπόν, να είμαστε σαφείς με το τι κάνουμε και με ποιο σκοπό.

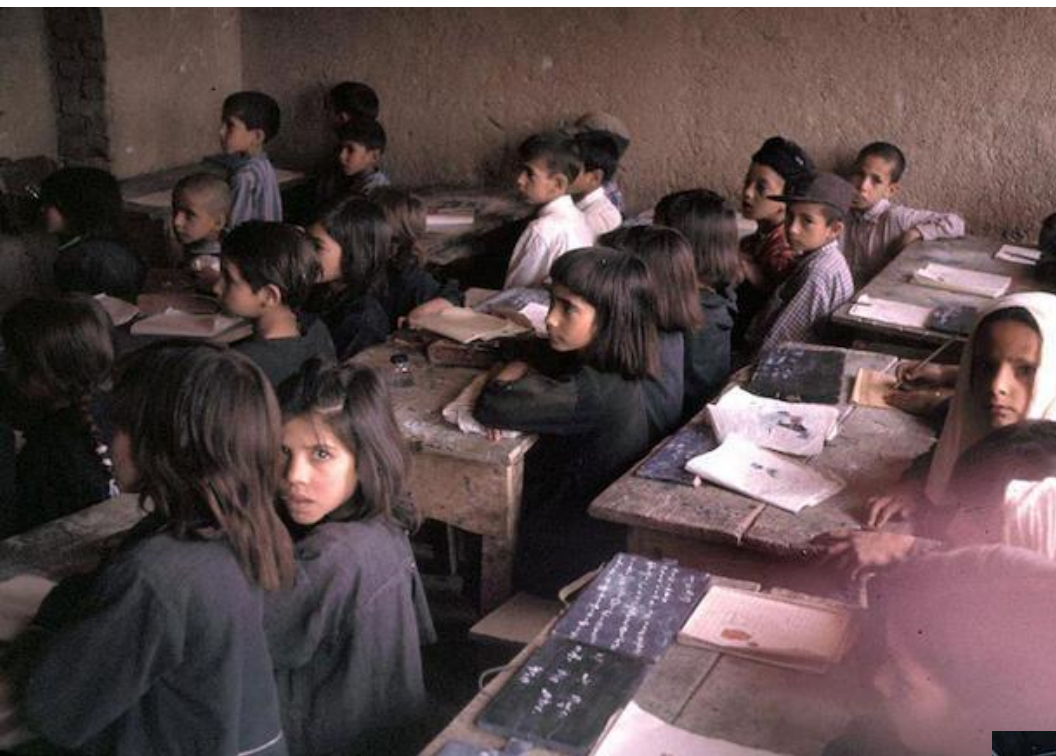
Παραμύθια

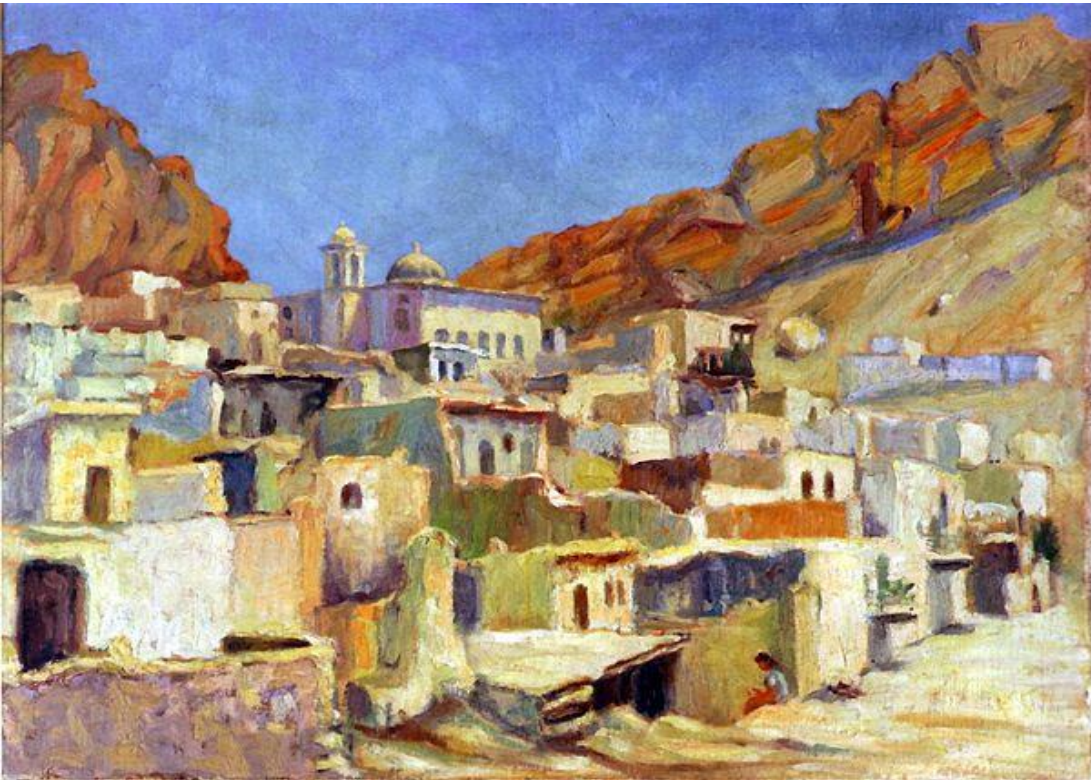
- Το ταξίδι της Χαλιμάς (αραβικά-ελληνικά)
Ευαισθητοποίησης
Το ταξίδι, της Φραντσέσκα Σάννα
Ο Ναβίντ δεν ήρθε για διακοπές
Σκληρό Καρύδι
Ο Μαχντί και ο χαρταετός όλου του κόσμου
Ο Μουάζ, το αρκουδάκι της αγκαλιάς
Μια ζαχαρένια συνταγή

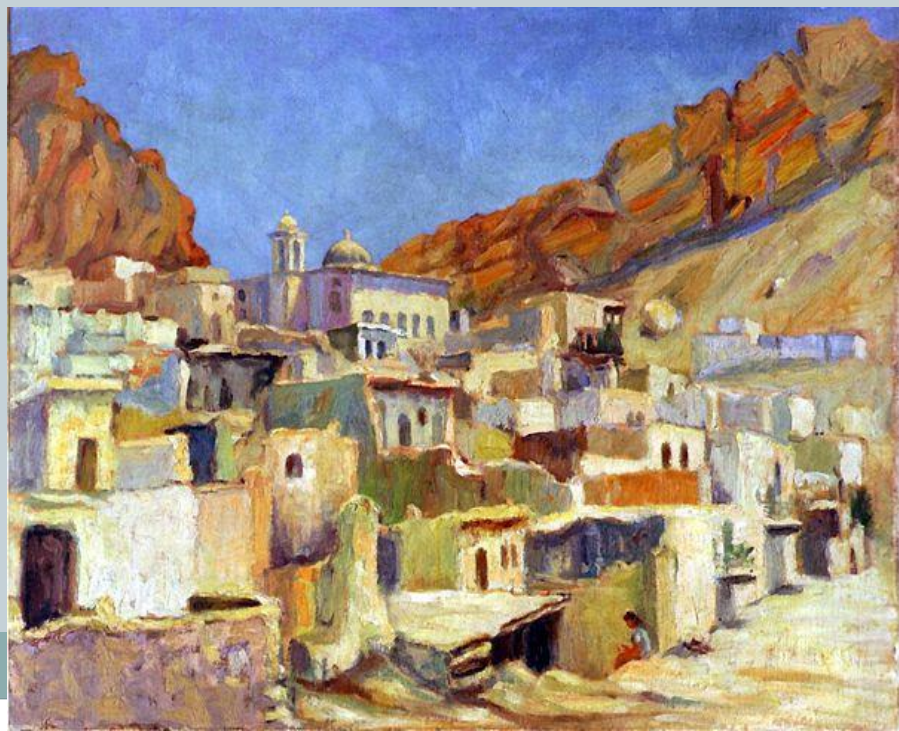
Πίνακες ζωγραφικής ή εικόνες από τη δική τους καθημερινότητα στην πατρίδα τους

Unknown artist the beginning of 20th century, Oil, canvas.

Σκύλος

Dog

كلب

Πίνακας του Σορόκιν (1853) με Γίτανος της Ισπανίας

Δραματοποίηση με αφορμή τον πίνακα

ΤΑΙΝΙΕΣ

Online εκπαιδευτικά παιχνίδια για παιδιά προσχολικής ηλικίας

Βίντεο <https://www.youtube.com/watch?v=YZkwo6fJtwo> με το παραμύθι της Κοκκινοσκουφίτσας και του λύκου το οποίο είναι στα αραβικά.

<https://e-didaskalia.blogspot.com/2020/03/paixnidia-nipiagwgeio.html>

- [Afghan Song for children ALEFBA ALPHABET.mp4](#)
- [I Love School, Dari.mp4](#)
- [Afghan song for Children Admak Barfi.mp4](#)
- [Hala Al Turk - Happy Happy #. هابی الترك - هابی هابی.mp4](#)
- [persian songs for kids \(mehmoon\). مهمونی.mp4](#)
- <https://www.youtube.com/watch?v=WQJhuAfVTqo>

Ευαισθητοποίηση

(Η Ειρήνη -η ιστορία ενός μικρού πρόσφυγα)

- [«Η Μαλάκ και η βάρκα: Το ταξίδι από τη Συρία», ένα συγκινητικό animation της Unicef για τους μικρούς πρόσφυγες, τα παιδιά - πρόσφυγες.](#)

Χρήσιμο υλικό/σύνδεσμοι

Το Βαλιτσάκι : Τρίγλωσσο εγχειρίδιο ελληνικών για παιδιά 6-12, Παν/μιο Ιωαννίνων - Αποθετήριο Ολυμπιάς : <http://olympias.lib.uoi.gr/jspui/handle/123456789/28044>

Γέφυρες: Οδηγός δίγλωσσης υποστήριξης προσφύγων :
<http://www.kanep-gsee.gr/sitefiles/files/GEFYRES.pdf>

Μετάδραση: Ηλεκτρονικό πολυλεξικό (Αλβανικά, Αραβικά, Γεωργιανά, Ουρντού-Παντζαμπί και Ρώσικα):
<http://metadrasi.org/campaigns/%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CE%BA%CF%84%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%80%CE%BF%CE%BB%CF%85%CE%BB%CE%B5%CE%BE%CE%B9%CE%BA%CF%8C/>

ΔΙΑΡΟΛΙΣ - Εκπαιδευτικό Υλικό: <http://www.diarolis.auth.gr/index.php/ekpaideutiko-yliko>

Πολύδρομο: Ομάδα για τη δίγλωσσία και τον πολυπολιτισμό στην εκπαίδευση και την κοινωνία (ελληνοαραβικό πρότζεκτ): <http://www.polydromo.gr/index.php/el-gr/research-initiatives/hellenic-arabic-project>

Teaching refugees with limited formal schooling:
<http://teachingrefugees.com/teaching-refugees-with-limited-formal-schooling/2835-2/>

Μικρός οδηγός για την αραβική γλώσσα (Musefir Guide)

http://stavrodromiglwsswn.auth.gr/files/odigos_mousefir.pdf

Τρίγλωσσο παιδικό βιβλίο Το πρώτο μου βιβλίο για τη διγλωσσία: ανάμεσα στον ελληνικό και τον αραβικό κόσμο (2012, Θεσσαλονίκη: Πολύδρομο) (ελληνικά, αγγλικά και αραβικά)

http://stavrodromiglwsswn.auth.gr/files/Childrens_book_in_3_languages.pdf

Το ταξίδι της Χαλιμάς <http://thejourneyofhalima.com/>

Στο σπίτι τα Μαθηματικά είναι παντού!

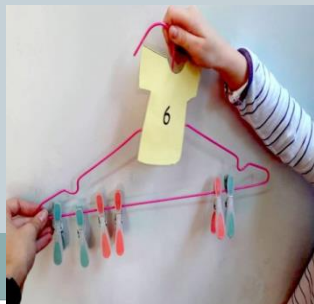
Οι ποσότητες του σπιτιού: Πόσα μαξιλάρια, πόσες κουβέρτες, πόσες οδοντόβουρτσες, πόσες χαρτοπετσέτες στο τραπέζι και πόσα πιρούνια, κτλ.

Παιχνίδια με καρτέλες και αριθμούς που υπάρχουν στο σπίτι, κι αν δεν υπάρχουν τις φτιάχνουμε με τον μπαμπά ή τη μαμά

Preschool Math Games

<https://www.education.com/games/preschool/math/>

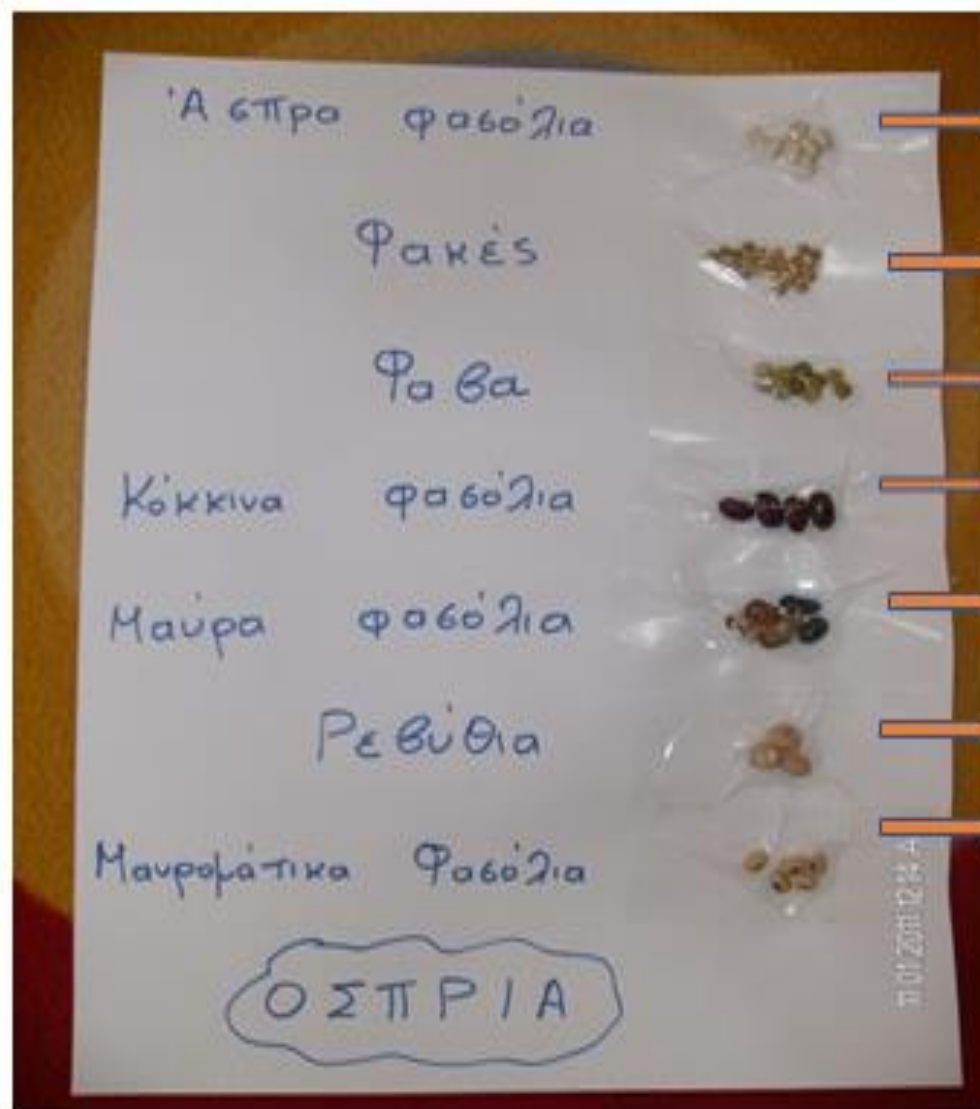
Ενδεικτικές δραστηριότητες

	٩	٣	١	٦
	٨	٢	١	٥
	٧	٩	٤	٣
	٥	٢	٤	٠

250 غ زبدة - نصف كاس حلوة الترك -
ربع كاس سكر قلاصي - 125 غ كاوكاو
مرحي و 1/2 خميرة كيميائية و
تلمي بالفريضة و مبعد تقطعيه بالمثال
و تطيبه و كي بيرد تلصقي حبة
فوق حبة بالنيوتيل و ناسلي و مبعد
تعقبه في الشيكولا و تديري
لحواشي في الكاوكاو المرحي و
تزينيه بخطوط الناسلي و شهية
طيبة

7	فاصوليا	beans
12	لحم	lentils
10	فافا	split peas
4	فاصوليا سوداء	black beans
5	فاصوليا حمراء	red beans
3	الحمص	chickpeas
5		

البقوليات

Μετράμε

300 γρ. ζάχαρη
κρυσταλλική
300 γρ. μαργαρίνη
120 γρ. χυμό πορτοκάλι
50 γρ. κονιάκ
1/2 φλ. γάλα
2 αυγά

250 γρ. زبدة - نصف كاس حلوة الترك -
ربع كاس سكر قلاصي - 125 γρ. كاوكاو
مرحي و 1/2 خميرة كيميائية و
تلمي بالفريشة و مبعد تقطعيه بالمثال
و تطيبه و كي يبرد تلصقي حبة
فوق حبة بالنيوتिला و ناسلي و مبعد
تعقيه في الشيكولا و تديري
لحواشي في الكاوكاو المرحي و
تزينيه بخطوط الناسلي و شهية
طيبة

Μετράμε 2 κούπες αλεύρι 1 κούπα ζάχαρη και 1/2 κούπα λάδι
π.χ το παιδί κάνει απλές μαθηματικές σκέψεις που σχετίζονται με τον αριθμό, την ποσότητα, τα
κλάσματα, ακόμα και την πρόσθεση.

Φτιάχνουμε αριθμούς με ζυμάρι

και πλαστελίνη

Παράδειγμα Πειράματος με υλικά που βρίσκονται στο σπίτι

Ερώτημα: Μπορείς να φουσκώσεις ένα μπαλόνι χωρίς να το φυσήξεις;

Υλικά: ξύδι, μαγειρική σόδα, 1 μπαλόνι και ένα μπουκάλι.

Πείραμα

Δοκιμάστε να βάλετε λίγο ξύδι μέσα στο μπουκάλι και μαγειρική σόδα μέσα στο μπαλόνι. «Κουμπώστε» με το μπαλόνι το μπουκάλι και σιγά σιγά τεντώστε το μπαλόνι έτσι ώστε η μαγειρική σόδα να πέσει και να «ενωθεί» με το ξύδι.

Είστε έτοιμοι να δείτε τι θα συμβεί;

<https://www.youtube.com/watch?v=dTWTyWLHErE>

<https://www.mothersblog.gr/paidi/story/30714/pente-peiramata-poy-ta-paidia-sas-tha-latrepsoyn-vinteo>

<https://www.tilestwra.com/8-efkola-piramata-fisikis-pou-borite-na-kanete-me-ta-pedia-sas/>

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

- Εντοπίζουμε την χώρα τους στο Google map και αναζητούμε πληροφορίες γι' αυτές και για τις ομορφιές τους.....

- Φτιάχνουμε μια ζωγραφιά της γειτονιάς μας ή και γιατί όχι, και μια μακέτα.

ΜΟΥΣΕΙΑ

Περιηγηθείτε εικονικά σε 5 μουσεία του κόσμου

<https://www.iefimerida.gr/politismos/menoyme-spiti-paidia-eikonika-moyseia-periigisi>

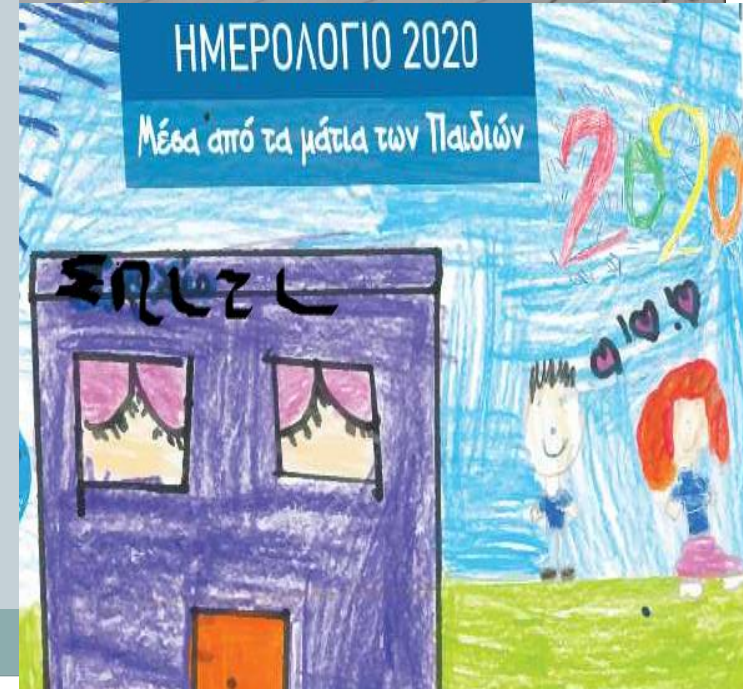
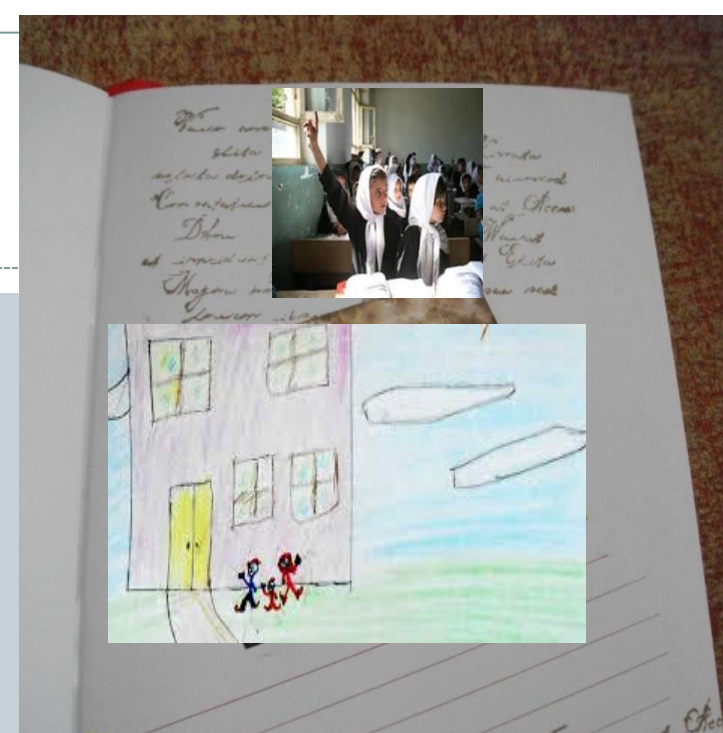
Δέκα μουσεία για επίσκεψη από το σπίτι - Περιηγηθείτε εικονικά στα μεγαλύτερα μουσεία του κόσμου

<https://www.diaforetiko.gr/deka-moyseia-gia-episkepsi-apo-to-spiti-periigitheite-eikonika-sta-megalytera-moyseia-toy-kosmoy/>

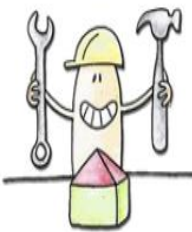
Μουσεία - Κατασκευές :

<https://www.tate.org.uk/kids>

Άλμπουμ...ημερολόγιο.....

Σύμβολα που μπορούν να αξιοποιηθούν

			
Ώρα για βίντεο	Φτιάχνω κατασκευή	Στήνουμε αυτί	Προέκταση
			
Παντομίμα	Όλοι μαζί	Μαντεύω	Λύνω το μυστήριο
			
Ψαλίδια στο χέρι	Ψαλίδι	Κόβει το μάτι μου	Κλείνω τα μάτια

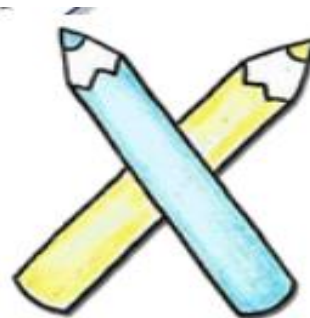
			
Ζωγραφίζω	Έξω από την τάξη	Γράφω	Παρατηρώ/ κοιτάζω με προσοχή
			
Ψάχνω και βρίσκω	Ώρα για Δράση	Δίνω ένα χεράκι στον Σου (Help!)	Χρήση θεατρικών τεχνικών
			
Κολλάζ	Νότες, τραγουδώ, μουσική	Γράμματα και αριθμοί μαζί	Πινέλα

Πλαστελίνη

Πηλός

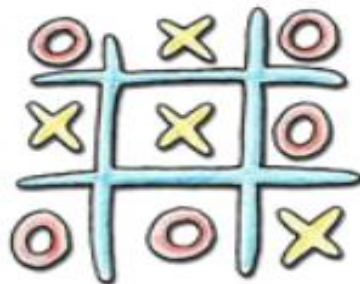
Ξυλομπογιές

Νερομπογιές

Μαρκαδόροι

Τρίλιζα

Χρωματιστά χαρτιά

Ανακυκλώσιμα
υλικά

Σχήματα στον πηλό!

أخذ قطعة من الصلصال (المعجون) و أصنع كرة ثم اضغط عليها لكي تصبح مسطحة . بقلم الرصاص أو بعشبك
الاوراق أصنع أشكالاً مختلفة ، أحرف أو أي شئ آخر اريد تشكيله على الصلصال .

Ας δώσουμε τον κόσμο στα παιδιά έστω και για μια μέρα
ας τον δώσουμε να παίξουν σαν ένα πολύχρωμο μπαλόνι να
παίξουν τραγουδώντας ανάμεσα στ' αστέρια
ας δώσουμε τον κόσμο στα παιδιά
σαν ένα τεράστιο μήλο, σαν ψίχα ολόζεστου ψωμιού
να χορτάσουν μια μέρα τουλάχιστον ας δώσουμε τον κόσμο
στα παιδιά
να μάθει έστω και για μια μέρα ο κόσμος τη φιλία
τα παιδιά θα πάρουν απ' τα χέρια μας τον κόσμο θα
φυτέψουν αθάνατα δέντρα.
Ναζίμ Χικμέτ

**«Οι άνθρωποι κτίζουν πολλούς τοίχους και όχι
αρκετές γέφυρες» Isaac Newton**

**Εμείς στοχεύουμε να κτίσουμε
γέφυρες!!!!!!!**